BŁOGOSŁAWIENI ULMOWIE Z MARKOWEJ

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

WSPÓLNOTA Z MARKOWEJ

WIKTORIA I JÓZEF ULMOWIE BYLI LUDŹMI WYJĄTKOWYMI, SILNIE ZWIĄZANYMI ZE SWĄ LOKALNĄ SPOŁECZNOŚCIĄ WE WSI MARKOWA NA PODKARPACIU.

WESELE WIKTORII NIEMCZAK I JÓZEFA ULMY W MARKOWEJ, 7 LIPCA 1935 R. (ZBIORY ANTONIEGO KLUZA).

IPN

NIEZWYKŁA RODZINA

JÓZEF ULMA BYŁ LOKALNYM SPOŁECZNIKIEM, CZŁOWIEKIEM WIELU PASJI I TALENTÓW. UDZIELAŁ SIĘ W PRACY SPÓŁDZIELCZEJ, W ZWIĄZKU MŁODZIEŻY WIEJSKIEJ RP „WICI", NA NIWIE KULTURALNEJ ORAZ W ŻYCIU RELIGIJNYM MARKOWSKIEJ PARAFII. PROWADZIŁ TEŻ BIBLIOTEKĘ, ZAŁOŻYŁ SZKÓŁKĘ DRZEW OWOCOWYCH I PASIEKĘ, A ZMONTOWANYM SAMODZIELNIE APARATEM FOTOGRAFICZNYM UTRWALAŁ CHWILE Z ŻYCIA RODZINY I WSI (ZBIORY TPM).

WIKTORIA ULMA BYŁA KURSANTKĄ UNIWERSYTETU LUDOWEGO W GACI, GRAŁA TEŻ W TEATRZE AMATORSKIM W MARKOWEJ. PO ŚLUBIE ZAJMOWAŁA SIĘ DOMEM I WYCHOWANIEM DZIECI, KTÓRYM POMAGAŁA W NAUCE (ZBIORY MATEUSZA SZPYTMY).

IPN

DOM W MARKOWEJ

WIKTORIA I JÓZEF ULMOWIE PROWADZILI NIEWIELKIE GOSPODARSTWO. ŻYLI SKROMNIE, KIERUJĄC SIĘ ZASADAMI EWANGELII, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZYKAZANIEM MIŁOŚCI. ZAPAMIĘTNO ICH JAKO LUDZI O SERCACH OTWARTYCH NA DRUGIEGO CZŁOWIEKA.

WIKTORIA ULMA Z DZIEĆMI, KREWNYMI I SĄSIADAMI W OGRODZIE PRZED DOMEM W MARKOWEJ (ZBIORY TPM).

IPN

WIKTORIA I JÓZEF

ZNALI SIĘ OD DZIECKA. CHOCIAŻ JÓZEF BYŁ STARSZY O DWANAŚCIE LAT, STWORZYLI ZGODNE I SZCZĘŚLIWE MAŁŻEŃSTWO. JEGO OWOCEM BYŁO SZEŚCIORO DZIECI, SPODZIEWALI SIĘ SIÓDMEGO... WIKTORIA W PRZECIWIEŃSTWIE DO SWEGO ENERGICZNEGO I BARDZO TOWARZYSKIEGO MĘŻA, BYŁA RACZEJ CICHA I SKUPIONA. NA OCALAŁYCH FOTOGRAFIACH WYGLĄDA NA KOBIETĘ SZCZĘŚLIWĄ I KOCHANĄ.

MAŁŻONKOWIE WIKTORIA I JÓZEF ULMOWIE (ZBIORY PIOTRA SAGANA).

IPN

NA RATUNEK
ŻYDOWSKIM SĄSIADOM

W CZASIE OKUPACJI NIEMIECKIEJ WIKTORIA I JÓZEF ULMOWIE, RYZYKUJĄC ŻYCIEM, POMAGALI ŻYDOWSKIM SĄSIADOM I ZNAJOMYM SKAZANYM PRZEZ NIEMCÓW NA ZAGŁADĘ. POD SWÓJ DACH PRZYJĘLI OSIEM UKRYWAJĄCYCH SIĘ OSÓB Z RODZINY GOLDMANÓW, CO W ÓWCZESNYCH WARUNKACH BYŁO AKTEM BOHATERSTWA.

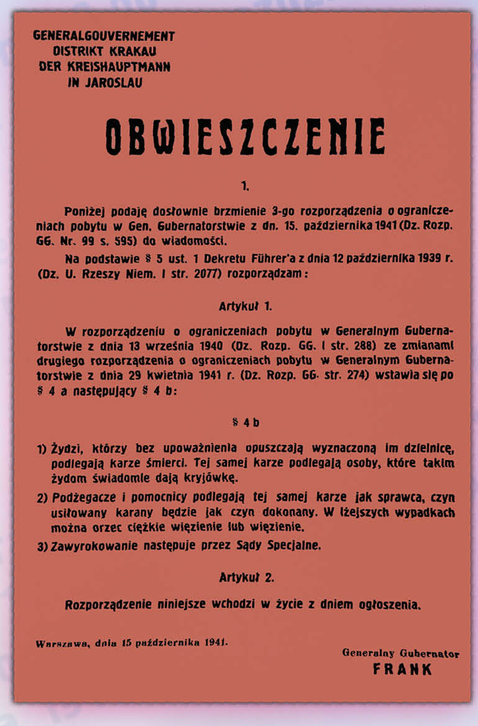

GENERALGOUVERNEMENT
DISTRIKT KRAKAU
DER KREISHAUPTMANN
IN JAROSLAU

OBWIESZCZENIE

1.

Poniżej podaję dosłownie brzmienie 3-go rozporządzenia o ograniczeniach pobytu w Gen. Gubernatorstwie z dn. 15. października 1941 (Dz. Rozp. GG. Nr. 99 s. 595) do wiadomości.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer'a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Artykuł 1.

W rozporządzeniu o ograniczeniach pobytu w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 13 września 1940 (Dz. Rozp. GG. I str. 288) ze zmianami drugiego rozporządzenia o ograniczeniach pobytu w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 29 kwietnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 274) wstawia się po § 4 a następujący § 4 b:

§ 4 b

1) Żydzi, którzy bez upoważnienia opuszczają wyznaczoną im dzielnicę, podlegają karze śmierci. Tej samej karze podlegają osoby, które takim żydom świadomie dają kryjówkę.
2) Podżegacze i pomocnicy podlegają tej samej karze jak sprawca, czyn usiłowany karany będzie jak czyn dokonany. W lżejszych wypadkach można orzec ciężkie więzienie lub więzienie.
3) Zawyrokowanie następuje przez Sądy Specjalne.

Artykuł 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 15 października 1941.

Generalny Gubernator
FRANK

OBWIESZCZENIE NIEMIECKICH WŁADZ OKUPACYJNYCH Z 15 PAŹDZIERNIKA 1941 R. O KARZE ŚMIERCI DLA ŻYDÓW ZBIEGŁYCH Z GETT I OSÓB, KTÓRE ICH UKRYWAŁY (ZBIORY MUZEUM W JAROSŁAWIU KAMIENICA ORSETTICH).

UKRYWANI PRZEZ ULMÓW CZTEREJ BRACIA GOLDMANOWIE: BARUCH, MECHEL, JOACHIM I MOJŻESZ, KTÓRZY SWĄ PRACĄ W OBEJŚCIU WSPIERALI GOSPODARZY (ZBIORY JERZEGO ULMY).

IPN

OFIARY BESTIALSKIEJ ZBRODNI

24 MARCA 1944 R. DO GOSPODARSTWA ULMÓW WKROCZYLI FUNKCJONARIUSZE NIEMIECKIEJ ŻANDARMERII I POLICJI GRANATOWEJ, KTÓRZY ZA ZŁAMANIE OKUPACYJNEGO PRAWA **ZAMORDOWALI** WSZYSTKICH DOMOWNIKÓW I UKRYWANYCH PRZEZ NICH ŻYDÓW.

W MASAKRZE STRACIŁO ŻYCIE ŁĄCZNIE **SIEDEMNAŚCIE OSÓB**: WIKTORA I JÓZEF ULMOWIE Z SIEDMIORGIEM SWOICH DZIECI (W TYM JEDNYM JESZCZE NIENARODZONYM), SAUL GOLDMAN Z CZTEREMA DOROSŁYMI SYNAMI ORAZ SPOKREWNIONE Z NIM SIOSTRY – GOŁDA GRÜNFELD I LEA DIDNER Z CÓRKĄ RESZLĄ.

WIKTORIA ULMA Z DZIEĆMI: STANISŁAWĄ, BARBARĄ, WŁADYSŁAWEM, FRANCISZKIEM, ANTONIM I MARIĄ, PRZED SWOIM DOMEM W MARKOWEJ, GDZIE ZOSTALI ROZSTRZELANI PRZEZ NIEMIECKICH OPRAWCÓW (ZBIORY ZOFII BĄCAL).

PORUCZNIK EILERT DIEKEN, KOMENDANT POSTERUNKU ŻANDARMERII NIEMIECKIEJ W ŁAŃCUCIE, KTÓRY 24 MARCA 1944 R. DOWODZIŁ ZBRODNICZĄ AKCJĄ W MARKOWEJ I OSOBIŚCIE WYDAŁ ROZKAZ ROZSTRZELANIA ULMÓW ORAZ UKRYWANYCH PRZEZ NICH ŻYDÓW.

IPN

BEATYFIKACJA

24 MARCA, W ROCZNICĘ ZABÓJSTWA RODZINY ULMÓW I ICH PODOPIECZNYCH, OBCHODZIMY W POLSCE NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ. JÓZEF I WIKTORIA W 1995 ROKU ZOSTALI UHONOROWANI MEDALEM SPRAWIEDLIWY WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA. W 2023 ROKU CAŁA RODZINA ZOSTAŁA BEATYFIKOWANA.

"Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich"

(J 15, 13–14).

IPN

WYSTAWA PRZYGOTOWANA PRZEZ BIURO EDUKACJI NARODOWEJ INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

SCENARIUSZ: DR PAWEŁ ROKICKI
RECENZENT: DR WOJCIECH HANUS
PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD: RAFAŁ PĘKALSKI
RECENZJA GRAFICZNA: MAGDALENA ŚLADECKA
REDAKCJA: EWA KOSTKA

NA WYSTAWIE WYKORZYSTANO ILUSTRACJE POCHODZĄCE Z NASTĘPUJĄCYCH INSTYTUCJI:
MUZEUM W JAROSŁAWIU KAMIENICA ORSETTICH, TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ MARKOWEJ (TPM)
ZE ZBIORÓW PRYWATNYCH: ZOFII BĄCAL, ANTONIEGO KLUZA, PIOTRA SAGANA, MATEUSZA SZPYTMY I JERZEGO ULMY
AUTOR OBRAZU BEATYFIKACYJNEGO: OLEG CZYŻOWSKI